

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-15244114
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

AMASYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN REŞAT KARAGÖZ'ÜN
TBMM 7/36460 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/36460
GK 45

SORULAR

Yeşilirmak Havzası'nda yer alan Amasya, tarih boyunca yalnızca tarımsal üretimiyle değil, aynı zamanda sahip olduğu akarsu ve göllerin sağladığı ekosistem hizmetleriyle de önemli bir konumda olmuştur. Yeşilirmak ve kolları, Tersakan Çayı, Boraboy Gölü, Yedikuğular Kuş Cenneti ve diğer küçük göletler; hem bölgedeki tarımsal sulamanın belkemiğini oluşturmakta hem de içme suyu kaynağı, balıkçılık, ekoturizm ve biyolojik çeşitlilik açısından hayati işlevler üstlenmektedir.

Ancak son yıllarda artan sanayi faaliyetleri, tarımsal kimyasal kullanımındaki yoğunluk, evsel atıkların yeterince arıtılmadan su kaynaklarına karışması ve iklim değişikliğine bağlı kuraklık gibi etkenler, Amasya'daki göl ve akarsuların su kalitesini ciddi biçimde tehdit etmektedir. Özellikle Yeşilirmak'ın belirli kesimlerinde gözle görülür kirlilik, su yüzeyinde renk değişimi, yosunlaşma ve kötü koku sorunları vatandaşlarımız tarafından sıkça dile getirilmektedir.

Amasya, ekoturizm ve tarımsal üretim açısından önemli bir potansiyele sahipken, su kaynaklarının kirlenmesi hem çiftçinin verimini hem de turizmdeki cazibeyi düşürmekte, ayrıca canlı yaşamını tehdit etmektedir. Özellikle tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat, fosfat ve pestisit kirliliği; endüstriyel atıkların yeterince denetlenmemesi; yerleşim yerlerinden kaynaklanan kanalizasyon sorunları; su ekosistemlerinde ciddi tahribat yaratmaktadır.

Dolayısıyla Amasya'nın göl ve akarsularının korunması, yalnızca ekolojik bir mesele değil aynı zamanda bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel sürdürülebilirliği açısından da temel bir ihtiyaçtır.

Bu bağlamda;

- 1) Amasya'daki göl ve akarsuların su kalitesinin düzenli olarak ölçülmesi için Bakanlığınız tarafından hangi izleme çalışmaları yürütülmektedir?
- 2) Yeşilirmak, Tersakan Çayı ve Boraboy Gölü başta olmak üzere Amasya'daki su kaynaklarında tespit edilen en güncel kirlilik verileri nedir? Bu verilere kamuoyunun erişimi sağlanmakta mıdır?
- 3) Amasya'daki organize sanayi bölgelerinden ve sanayi tesislerinden kaynaklanan atıkların su kaynaklarına karışmasını engellemek için hangi denetim ve yaptırım tedbirleri uygulanmaktadır?
- 4) Tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat, pestisit ve diğer kimyasal kirliliğin önlenmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından Amasya özelinde yürütülen bir program bulunmakta mıdır?
- 5) İklim değişikliği ve kuraklığın Yeşilirmak Havzası ile Amasya'daki göl ve akarsular üzerindeki etkilerini azaltmak amacıyla hangi uyum politikaları ve eylem planları uygulanmaktadır?

- 6) Yedikuğular Kuş Cenneti gibi sulak alanların korunması için bugüne kadar hangi somut adımlar atılmıştır?
- 7) Amasya'daki içme suyu kaynaklarının korunması amacıyla, kırsal bölgelerde evsel atık su ve kanalizasyon yönetimine ilişkin özel bir destek veya teşvik programı uygulanmakta mıdır?
- 8) Son 10 yıl içerisinde Amasya'daki göl ve akarsuların su kalitesinde gözlemlenen değişimlere dair güncel bir rapor hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?

CEVAP

İklim değişikliği ve kuraklığın Yeşilirmak Havzası ile Amasya'daki göl ve akarsular üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik çalışmalar, İklim Değişikliği Başkanlığının görev ve yetkileri kapsamında ulusal uyum politika belgeleri ve yerel ölçekte uyum eylem planları aracılığıyla ele alınmaktadır. Bu kapsamda İklim Değişikliği Başkanlığı, su kaynakları ve ekosistemler üzerindeki iklim risklerini azaltmaya yönelik stratejik çerçeve oluşturma, yerel uygulamaları yönlendirme ve uyum eylemlerini yaygınlaştırma rolünü üstlenmektedir.

İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından hazırlanan ve 2024–2030 dönemini kapsayan **İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (İDUSEP)**, su kaynakları, ekosistemler ve tarım başta olmak üzere iklimden en fazla etkilenen sektörlerde uyumun güçlendirilmesini temel hedeflerden biri olarak belirlemektedir. Bu belge kapsamında; kuraklık risklerinin azaltılması, su kaynaklarının iklim değişikliğine dayanıklı biçimde yönetilmesi, ekosistemlerin korunması ve doğa temelli çözümlerin yaygınlaştırılması öncelikli uyum alanları arasında yer almaktadır. Bu çerçeve, Yeşilirmak Havzası ve Amasya'daki göl ve akarsular için geliştirilecek uyum uygulamalarına da yol gösterici niteliktedir.

Ayrıca, uyum politikalarının yerel ölçekte somutlaşmasını sağlamak amacıyla **Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları (YİDEP)** yaklaşımı geliştirilmiş, İklim Kanunu ile bu planların 81 ilde hazırlanması zorunlu hale gelmiştir. YİDEP'ler aracılığıyla, illerin iklim risklerinin (kuraklık, su stresi, taşkın, ekosistem kaybı vb.) bütüncül biçimde değerlendirilmesi ve bu risklere karşı yerel düzeyde uygulanabilir uyum eylemlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

İklim Değişikliği Başkanlığının hazırladığı uyum politika belgelerinde yer alan ve Yeşilirmak Havzası ile Amasya açısından doğrudan önem taşıyan başlıca uyum eylemleri; iklim değişikliğinin su kaynakları üzerindeki etkilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, kuraklık ve su stresi risklerinin yerel ölçekte analiz edilmesi, göl ve akarsu ekosistemlerinin iklim değişikliğine karşı dayanıklılığını artıracak doğa temelli çözümlerin desteklenmesi, su verimliliğinin artırılmasına yönelik farkındalık ve kapasite geliştirme çalışmaları, iklim risklerinin imar ve mekânsal planlama süreçlerine entegrasyonu, yerel kurumlar ve paydaşlar arasında uyum odaklı koordinasyonun güçlendirilmesi şeklinde özetlenebilir.

Bakanlığımıza/İl Müdürlüğümüze CİMER, ALO 181, dilekçe, telefonla ihbar, e posta adresine gönderilen e postalar, vb. herhangi bir kanalla ulaşan tüm şikayetlere istinaden çevre denetim görevlileri tarafından en kısa sürede Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatı kapsamında gerekli denetimler yapılmaktadır. Denetim esnasında şikâyete esas yer göl, akarsu vb. bir alıcı ortam ise anlık numuneler alınmaktadır. Numuneler anlık ölçümler yapıp gerekli koruma önlemleri alınarak Bakanlığımız tarafından akredite olmuş (<https://elab.cevre.gov.tr/LabSorgu/> linkinden ulaşılabilen) bir laboratuvara analiz edilmek üzere gönderilir. Laboratuvar tarafından yapılan analizlerin sonuçlarına göre hazırlanan Analiz Raporu İl Müdürlüğümüze gönderilir. Söz konusu raporlarda Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında herhangi bir olumsuzluk görülmesi halinde aynı Kanun kapsamında gerekli işlemler

yapılmaktadır.

Amasya ilinde Merkez, Merzifon, Gümüşhacıköy ve Ziyaret Belediyelerine ait evsel nitelikli atıksular arıtma tesisinde arıtılarak deşarj edilmektedir. Suluova Belediyesinin arıtma tesisi inşaatı devam etmekte olup 2026 yılı içerisinde işletmeye alınması planlanmaktadır. Köy yerleşkelerinde atıksular için alt yapı sistemleri İl Özel İdaresi tarafından yapılmış olup toplu olarak büyük fosseptiklerde toplanmaktadır. Sonu arıtma ile biten belediyelerimize Atıksu Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Yönetmeliği kapsamında her yıl belli oranlarda enerji teşviği ödemesi yapılmaktadır.

Yedikır Barajı-Yedikuğular Kuş Cenneti Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 17.08.1989 tarih ve 489 sayılı kararı ile 1. Derece Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir. Bakanlığımız Tabiat Varlıkları Genel Müdürlüğü bünyesinde yapılan ETBAR çalışmaları kapsamında Doğal Sit Alanı sınırlarının yeniden değerlendirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığından temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.